

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА»

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«НАУКИ ПРО ЗЕМЛЮ»
«EARTH SCIENCES»

другого рівня вищої освіти

галузі знань 10 Природничі науки

за спеціальністю 103 Науки про Землю

Освітня кваліфікація: магістр з наук про Землю

Професійна кваліфікація: фахівець з управління природокористуванням

Форма навчання: денна, заочна

Термін навчання: 1 рік 4 місяці

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ
УНІВЕРСИТЕТУ

Голова вченої ради

 Віталій КУРИЛО

(протокол № 12 від 23.06.2023 р.)

Освітньо-професійна програма
вводиться в дію з 01 вересня 2023 р.

Проректор з науково-педагогічної роботи

 Ярослава ЮРКІВ

(наказ № 75-ОД від 26.06.2023 р.)

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми
«НАУКИ ПРО ЗЕМЛЮ»
«EARTH SCIENCES»

другого рівня вищої освіти
галузі знань 10 Природничі науки
за спеціальністю 103 Науки про Землю

Освітня кваліфікація: магістр з наук про Землю

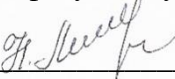
Професійна кваліфікація: фахівець з управління природокористуванням

Форма навчання: денна, заочна

Термін навчання: 1 рік 4 місяці

ПОГОДЖЕНО

Декан факультету природничих наук

_____ Наталія МАЦАЙ

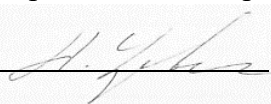
«30» травня 2023 р.

В. о. завідувача кафедри хімії, географії
та наук про Землю

_____ Дмитро СОПОВ

«05» травня 2023 р.

Гарант освітньо-професійної програми

_____ Микола УДОВИЧЕНКО

«05» травня 2023 р.

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма підготовки фахівців другого (магістерського) рівня відповідає 7 кваліфікаційному рівню НРК (у редакції 25.06.2020 р.) та другому циклу вищої освіти Рамки кваліфікацій Європейського простору вищої освіти.

Освітньо-професійна програма підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 103 Науки про Землю розроблена відповідно до стандарту вищої освіти за спеціальністю 103 Науки про Землю другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженого та введеного в дію наказом від 21.11.2019 р. № 1453, Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII, Постанови Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій», Постанови Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти», Постанови Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти».

Розроблено проектною групою спеціальності 103 Науки про Землю у складі:

1. Гарант програми (керівник проектної групи) – **Микола УДОВИЧЕНКО**, кандидат геолого-мінералогічних наук, доцент кафедри хімії, географії та наук про Землю, ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

2. Член проектної групи – **Дмитро СОПОВ**, доктор філософії з наук про Землю, в. о. завідувача кафедри хімії, географії та наук про Землю, ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

3. Член проектної групи – **Андрій БРАТІШКО**, кандидат геологічних наук, доцент кафедри хімії, географії та наук про Землю, ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка».

4. Член проектної групи – **Іван ЗЕЛЕНСЬКИЙ**, здобувач вищої освіти 1-го курсу другого (магістерського) рівня спеціальності 103 Науки про Землю.

Програму обговорено на засідання кафедри хімії, географії та наук про Землю, **протокол № 5 від 5 травня 2023 р.**

Програму схвалено на засіданні вченої ради факультету природничих наук, **протокол № 10 від 30 травня 2023 р.**

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

1. **Ірина КОШКАЛДА**, д. е. н., професор, завідувач кафедри управління земельними ресурсами та кадастру Державного біотехнологічного університету;

2. **Юрій КИСЕЛЬОВ**, д. геогр. н., професор, завідувач кафедри геодезії, картографії і кадастру Уманського національного університету садівництва;

3. **Світлана КАРПЕНКО**, в. о. начальника Головного управління Держгеокадастру у Луганській області.

1. Профіль освітньо-професійної програми зі спеціальності 103 Науки про Землю

1. Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Державний заклад «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», факультет природничих наук, кафедра хімії, географії та наук про Землю
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Магістр Магістр з наук про Землю, фахівець з управління природокористуванням
Офіційна назва освітньо-професійної програми	Науки про Землю Earth Sciences
Тип диплома та обсяг освітньо-професійної програми	Диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЄКТС, термін навчання 1 рік 4 місяці
Наявність акредитації	Сертифікат про акредитацію серія НД № 1389663 від 9 жовтня 2017 р. виданий Міністерством освіти і науки України. Термін дії сертифіката до 1 липня 2026 року.
Цикл/рівень	НРК України - 7 рівень, FQ-EHEA –другий цикл, EQF-LLL - 7 рівень
Передумови	Умови вступу визначаються «Правилами прийому до ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», затвердженими вченою радою університету.
Мова(и) викладання	українська
Термін дії освітньо-професійної програми	1 рік 4 місяці
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://luguniv.edu.ua/?page_id=61468
2. Мета освітньо-професійної програми	
<p>Забезпечити підготовку висококваліфікованих фахівців в галузі наук про Землю, здатних розв'язувати складні практичні задачі і на основі цього надавати оцінку впливу різних компонентів геосфер на людське суспільство, самостійно виконувати наукові дослідження.</p> <p>Мета освітньої програми відповідає місії та Стратегії розвитку ЛНУ імені Тараса Шевченка на 2019-2025 роки.</p>	
3. Характеристика освітньо-професійної програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	<p>Галузь знань: 10 Природничі науки.</p> <p>Спеціальність: 103 Науки про Землю.</p> <p>Об'єкт: природні та антропогенні об'єкти і процеси у геосферах у взаємозв'язку, перетвореннях і розвитку в просторі та часі.</p> <p>Ціль навчання: формування у здобувачів вищої освіти здатності здійснювати наукові дослідження геосфер та їхніх компонентів, встановлювати закономірності їхньої будови та розвитку, розв'язувати складні практичні та/або наукові задачі і на основі цього надавати оцінку впливу на людське суспільство і можливості промислового використання.</p>

	<p>Теоретичний зміст предметної області: знання основних теорій і концепцій будови, фігури, складу, походження, розвитку Землі, її геосфер, планет земної групи, методології вивчення геосфер Землі і можливості їх використання для практичних потреб.</p> <p>Методи, методики та технології: фізичні і хімічні методи, методи натурного, лабораторного, дистанційного дослідження геосфер Землі, інформаційні системи і технології.</p> <p>Інструменти та обладнання: інструменти, обладнання та устаткування, необхідне для польового/лабораторного/дистанційного дослідження геосфер та їхніх компонентів (відповідно до спеціалізації).</p>
Орієнтація освітньо-професійної програми	Освітньо-професійна. Спрямована на забезпечення теоретичної та практичної підготовки висококваліфікованих кадрів, які б набули глибоких міцних знань для виконання професійних завдань в галузі наук про Землю.
Основний фокус освітньо-професійної програми та спеціалізації	Основним фокусом освітньо-професійної програми є підготовка висококваліфікованих кадрів, які б мали глибокі міцні знання для виконання професійних завдань та обов'язків виробничого та інноваційного характеру в галузі природничої науки. Програма дозволяє всебічно вивчити специфіку сфери використання природних ресурсів, робити акцент на здобутті навичок та знань у сфері організації природокористування, що передбачає визначену зайнятість і можливість подальшого навчання та кар'єрного зростання.
Особливості програми	Формування фахівця із сучасним світоглядом і мисленням, який здатний проводити дослідження компонентів геосфер, процесів і явищ природи, проблем охорони природних ресурсів й раціонального природокористування, зокрема і із використанням геоінформаційних систем і технологій, у своїй професійній діяльності.
4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Працевлаштування на підприємствах будь-якої організаційно-правової форми (комерційні, некомерційні, державні, муніципальні) та за будь-якими видами економічної діяльності. Випускник здатний виконувати зазначену професійну роботу відповідно до національного класифікатора професій ДК 003:2010: <ul style="list-style-type: none"> - фахівець з управління природокористуванням; - фахівець з геосистемного моніторингу навколишнього середовища; - асистент викладача закладу вищої освіти; - організатор природокористування.
Подальше навчання	Продовження навчання за третім (освітньо-науковим) рівнем.
5. Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Найбільш поширеними методами навчання та викладання є проблемно орієнтовані лекційні, семінарські та практичні заняття; практична підготовка. Студентоцентроване, проблемно-орієнтоване навчання, ініціативне самонавчання. Акцент робиться на особистому саморозвитку, груповій роботі, умінні презентувати результати навчання, що сприятиме

	формуванню розуміння потреби й готовності до продовження самоосвіти протягом життя.
Оцінювання	Поточний контроль знань здобувачів вищої освіти проводиться в усній та письмовій формі (опитування за результатами опрацьованого матеріалу) на семінарських та практичних заняттях. Підсумковий контроль знань у вигляді іспиту/заліку проводиться в усній або письмовій формі, з подальшою усною співбесідою. Підсумкова атестація – підготовка та захист кваліфікаційної роботи.
6. Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність (ІК)	Здатність розв'язувати складні наукові задачі та практичні проблеми, включно з прийняттям рішень щодо відбору даних та вибору методів досліджень при вивченні геосфер (відповідно до спеціалізації) у різних просторово-часових масштабах із використанням комплексу міждисциплінарних даних та в умовах недостатності інформації, невизначеності умов та вимог.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК01. Здатність до адаптації і дії в новій ситуації, пов'язаній з роботою за фахом та вміння генерувати нові ідеї в науках про Землю. ЗК02. Вміння виявляти, ставити, вирішувати проблеми. ЗК03. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). ЗК04. Здатність працювати в міжнародному контексті та в глобальному інформаційному середовищі за фахом. ЗК05. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
Спеціальні (фахові) компетентності (ФК)	ФК01. Розуміння необхідності дотримання норм авторського і суміжних прав інтелектуальної власності; сприйняття державної та міжнародної систем правової охорони інтелектуальної власності. ФК02. Знання сучасних аспектів природокористування, взаємодії природи і суспільства із застосуванням раціонального використання природних ресурсів, екологічних аспектів та основ природоохоронного законодавства. ФК03. Розуміння планети як єдиної системи, найважливіших проблем її будови та розвитку. ФК04. Володіння сучасними методами досліджень, які використовуються у виробничих та науково-дослідницьких організаціях при вивченні Землі, її геосфер та їхніх компонентів. ФК05. Здатність застосовувати знання і необхідні практичні навички з планування, організації, мотивування, контролю та регулювання діяльності профільних підприємств і установ. ФК06. Уміння застосовувати наукові знання і практично втілювати їх для розробки та впровадження механізмів геопланування, територіального планування, проведення моніторингу розвитку регіонів, складання стратегічних планів і програм.
7. Програмні результати навчання (ПР)	

- ПР01.** Аналізувати особливості природних та антропогенних систем і об'єктів геосфер Землі.
- ПР02.** Застосовувати свої знання для визначення і вирішення проблемних питань і прийняття обґрунтованих рішень в науках про Землю.
- ПР03.** Вміти спілкуватися з фахівцями та експертами різного рівня інших галузей знань, у тому числі в міжнародному контексті, в глобальному інформаційному середовищі.
- ПР04.** Розробляти, керувати та управляти проектами в науках про Землю, оцінювати і забезпечувати якість робіт.
- ПР05.** Планувати і здійснювати наукові експерименти, писати наукові роботи за фахом.
- ПР06.** Вміти здійснювати екологічну оцінку, аудит, ліцензування, сертифікацію використання природних ресурсів, прогнозувати розвиток екологічних, технологічних, економічних та соціальних наслідків на окремих об'єктах природокористування.
- ПР07.** Знати сучасні методи дослідження Землі та її геосфер і вміти їх застосовувати у виробничій та науково-дослідницькій діяльності.
- ПР08.** Знати основні принципи управління підприємств сфери природокористування, їхньої організації, виробничої та організаційної структури управління.
- ПР09.** Розробляти та впроваджувати механізми територіального менеджменту, геопланування, здійснювати моніторинг регіонального розвитку, складати плани та програми.
- ПР10.** Уміння вирішувати практичні задачі наук про Землю (за спеціалізацією) з використанням теорій, принципів та методів різних спеціальностей з галузі природничих наук.
- ПР11.** Використовувати сучасні методи моделювання та обробки геоінформації при проведенні інноваційної діяльності.
- ПР12.** Уміти самостійно планувати виконання інноваційного завдання та формулювати висновки за його результатами.
- ПР13.** Оцінювати еколого-економічний вплив на довкілля при впровадженні інженерних заходів та проектувати природоохоронні заходи.

8. Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення	<p>Проектна група відповідає вимогам до професійної та академічної активності викладача за дисциплінами, професійна активність відповідає кадровим вимогам ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, систематично відбувається професійний розвиток викладачів. Науково-педагогічні працівники, залучені до викладання дисциплін освітньої програми мають наукові ступені та/або вчені звання, є визнаними професіоналами з досвідом практичної роботи за фахом.</p> <p>З метою підвищення фахового рівня всі науково-педагогічні працівники один раз на п'ять років проходять підвищення кваліфікації та стажування, у т. ч. за кордоном та шляхом самоосвіти на платформах безкоштовних онлайн курсів, приймають участь у міжнародних конференціях, у т. ч. за кордоном.</p>
Матеріально-технічне забезпечення	<p>Матеріально-технічне забезпечення відповідає ліцензійним вимогам щодо надання освітніх послуг у сфері вищої освіти.</p> <p>Наявність соціально-побутової інфраструктури: бібліотеки й читального залу; пунктів харчування, актового та спортивного залу, стадіону та спортивних майданчиків, медичного пункту.</p>

Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Інформаційне та навчально-методичне забезпечення здійснюється із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій та включає: офіційний сайт ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»; ресурси наукової бібліотеки університету; платформу «Освітній портал» ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» (http://do.luguniv.edu.ua). Навчально-методичне забезпечення передбачає наявність затверджених у встановленому порядку освітньої програми і навчального плану, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, робочих програм та силабусів з освітніх компонентів.
9. Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Можлива, індивідуальна, за бажанням здобувача вищої освіти, на основі двосторонніх договорів між ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» та університетами України. Кредити, отримані в інших ЗВО України, перезараховуються відповідно до довідки про академічну мобільність.
Міжнародна кредитна мобільність	На основі двосторонніх угод між ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» та закладами освіти країн партнерів.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Навчання іноземних здобувачів вищої освіти здійснюється на загальних умовах з додатковою мовною підготовкою.

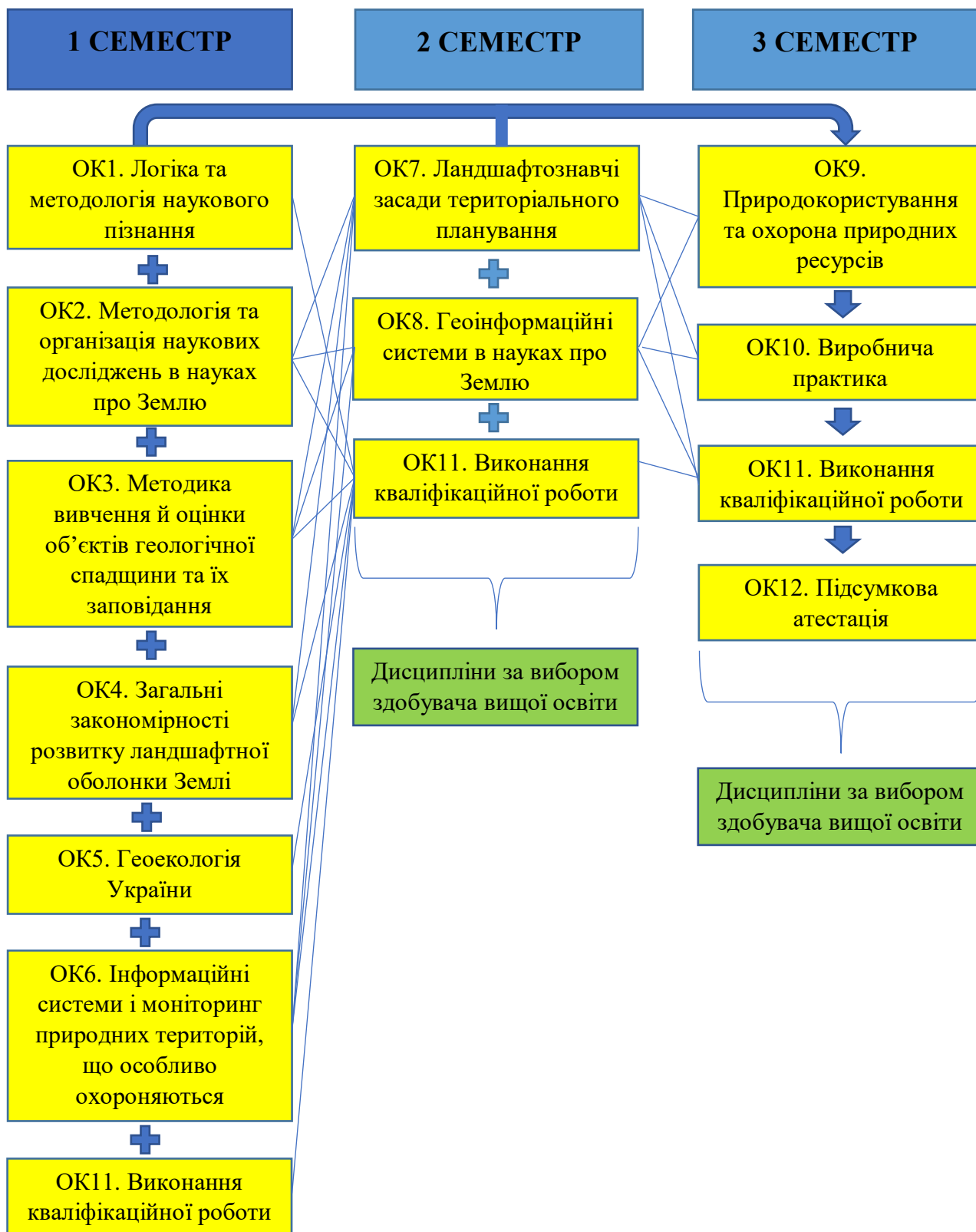

2. Перелік компонентів освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонентів ОПП

Код н/д	Компоненти освітньо-професійної програми (навчальні дисципліни, курсові проєкти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма контролю
1	2	3	4
1. ОБОВ'ЯЗКОВІ КОМПОНЕНТИ ОПП			
ОК 1	Логіка та методологія наукового пізнання	3,0	іспит
ОК 2	Методологія та організація досліджень в науках про Землю	6,0	іспит
ОК 3	Методика вивчення й оцінки об'єктів геологічної спадщини та їх заповідання	6,0	залік
ОК 4	Загальні закономірності розвитку ландшафтної оболонки Землі	6,0	іспит
ОК5	Геоекологія України	3,0	залік
ОК6	Інформаційні системи і моніторинг природних територій, що особливо охороняються	3,0	залік
ОК 7	Ландшафтознавчі засади територіального планування	6,0	іспит
ОК 8	Геоінформаційні системи в науках про Землю	6,0	іспит
ОК 9	Природокористування та охорона природних ресурсів	6,0	іспит
ОК 10	Виробнича практика	9,0	залік
ОК 11	Виконання кваліфікаційної роботи	10,5	залік/ залік/ залік
ОК 12	Підсумкова атестація	1,5	захист квал. роботи
Загальний обсяг обов'язкових компонентів:		66,0	
2. ВИБІРКОВІ КОМПОНЕНТИ ОП			
Вибіркові освітні компоненти циклу загальної підготовки		6,0	залік
Вибіркові освітні компоненти циклу професійної підготовки		18,0	залік
Загальний обсяг вибірових компонентів:		24,0	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		90,0	

2.2. Структурно-логічна схема освітньо-професійної програми

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи магістра.
Вимоги до кваліфікаційної роботи	<p>Кваліфікаційна робота передбачає самостійну дослідницьку діяльність. Кваліфікаційна робота повинна вміщувати аналіз літературних джерел і результати самостійної творчої роботи здобувача вищої освіти з матеріалом, що отриманий і опрацьований ним особисто. Обсяг та структура роботи встановлюється вищим навчальним закладом.</p> <p>Кваліфікаційна робота повинна перевірятися на наявність плагіату згідно з процедурою, визначеною системою забезпечення вищим навчальним закладом якості освітньої діяльності та якості вищої освіти.</p> <p>Кваліфікаційна робота має бути розміщена на офіційному сайті закладу вищої освіти або його структурного підрозділу, або у репозитарії закладу вищої освіти.</p>

4. Система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

У ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» розроблено Стандарти забезпечення якості освіти і функціонує система забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- 1) визначення принципів та процедур забезпечення якості вищої освіти;
- 2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- 3) щорічне опитування здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників закладу вищої освіти та регулярне оприлюднення результатів таких опитувань на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;
- 4) забезпечення підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників;
- 5) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, у тому числі самостійної роботи студентів, за кожним освітнім компонентом;
- 6) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;
- 7) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації;
- 8) забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладу вищої освіти та здобувачами вищої освіти, у тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату;
- 9) інших процедур і заходів.

Система забезпечення закладом вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) за поданням закладу вищої освіти оцінюється Національною агенцією із забезпечення якості вищої освіти або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються Національною агенцією із забезпечення якості вищої освіти, та міжнародним стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості вищої освіти.

7. Перелік нормативних документів, на яких базується освітньо-професійна програма

1. Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII «Про вищу освіту» [Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>].
2. Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII «Про освіту» [Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>].
3. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. № 266-2015-п «Про затвердження переліку галузей знань та спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» [Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>].
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» [Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>].
5. Національний класифікатор України: «Класифікатор видів економічної діяльності» ДК 009:2010 [Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>].
6. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010 [Режим доступу: <http://www.dk003.com>].